

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 7 (2086) 1998 m. vasario mėn. 24 d.

Eina 43-čius metus.

Melbourne

TAUTA IR VALSTYBĖ

Dabartinė Lietuvos respublikos prezidentūra Vilniuje. Ji laukia naujo prezidento. - Nuotr. J. Zygo

Istorija yra perpinta įvairiomis valstybių okupacijomis, tautų priepaudoimis, žmonių paniekinimais. Lietuvių tauta šiuo šimtmečiu pergyveno keturias skirtingų režimų okupacijas: carinės Rusijos, kaizerinės Vokietijos, sovietinės Rusijos ir nacių Vokietijos.

Kiekviena jų pareikalavo nekaltų žmonių aukų, paliko neigiamų žymių, skaudžių žaizdų. Kiekviena buvo užsimojusi silpninti bei naikinti lietuvių tautą. Tas

„šlavimas nuo žemės paviršiaus“ masinio ir skatino okupantus rinktis atitinkamas priemones. Pastarųjų būta fizinių ir labai aiškių. Tokios dažniausiai sukeldavo vieningesnį ryšį priešintis, nepasiduoti. Sunkiau buvo su dvasinio pobūdžio planais ir pinklėmis. Sitokios labiausiai ryškėjo penkis dešimtmečius trukusioje sovietinės Rusijos okupacijoje. Per toki ilgą laiką kolaboravimo sąsajos tapo taip stiprios, kad net bandė teisinti ir patį okupacijos pavadinimą. Į klastą ir

melą atremtas Lietuvos „savanoriškas“ įsijungimas į Sovietų Sąjungą kūrė visai kitokių pavadinimus, įrašomus naujose enciklopedijose bei žodynuose. Taip tenai nyko ir žodis „tauta“. Atsirado „nacija“, kurios nė dabar dar kalbininkai, rašytojai, žurnalistai, atrodo, nenori atsakyti. Sunku atrasti nuo netinkamo pripratimo. Bet pasigirsta nemažai nuomonių, teigiančių, kad tai ne vien tik papratimas. O toji „nacija“ nesąs nė kalbinis reikalas. Tas

nelietuviškas pakaitalas, atsiradęs pačioje sovietinės okupacijos pradžioje, buvęs politinio pobūdžio: norint naikinti tautą reikia pirmiausia keisti jos pavadinimą. Taip ir buvo padaryta. Su naujais vardais ims silpnėti ir tolydžio nykti ir jautinė savimonė, paverčiant lietuvių tautietį tik atitinkamo krašto gyventoju - piliečiu.

Remiantis marksistine kryptimi imta kalbėti liaudies vardu. O kas ta liaudis, taip rimčiau ir nesuspėta išsiaiškinti. Paviršutiniškai žvelgiant (o šito tam tikram laikui užteko) atrodė, kad partija ir liaudis yra kone tas pats. Jei partietis, tai jau ir liaudies žmogus, mažiausiai - jos gynėjas. O kilmė, tautybė - tai tik „buržuazinės atgyvenos“, kurios turi būti išmestos į „istorijos šiukšlyną“. Būti lietuviu, rusu ar lenku - visai nereikšminga. Kas kita - būti partiečiu. Ir visus - šiuos ir anokius - jungia pilietybė, nurodanti priklausomumą respublikai ir valstybei. Tokios formalios sąrangos, atremtos į leninizmo idėjas ir kosmopolitines nuotaikas, anuomet visaip taikstantis, gabūt ir užteko. Šiandien, kai Lietuva nepriklausoma valstybė ir kai senosios idėjos laidojamos, turėtų verkiant atgimti tikroji tautos samprata ir tautiško idėjos, labiausiai visų okupantų slopintos ir naikintos. Reikia, deja, pripažinti, kad vis dėlto ta linkme dar labai nedrausiais žingsneliais slenkama. Tiesa, šūkių apie atgimimą pasigirsta nemažai, ypač valstybinių švenčių metu. Apstu aiškinimų apie gyvenimo gerovės kėlimą, apie būtinas pertvarkas siekiant ekonominio stiprėjimo ir demokratinio vaizdo. Netruksta ir žmonių judėjimo į visas puses įvairiais tikslais. Ką gi - laisvė yra laisvė. Tačiau visais atvejais nepamirštinas tik vienas dalykas, būrent tvirtinant atkovotą nepriklausomybę, atstatant kas buvo okupacijų sugriauta, rūpinantis valstybingumą išraiška - tautinės savimonės jėga bus visada paveikiausia. O kitų panašių jėgų nė neturime. Išnykus tautai, išnyks ir valstybė. Tauta be valstybės gali gyventi. Tai įrodyta. Tačiau išlaikyti valstybę be tautos, dargi tokių didelių kaimynų apsuptyje, kokių yra Lietuva, vargu ar bus įmanoma. Todėl tautiško stiprinimas turėtų būti pirmajanti valstybinės veiklos dalis.

C.S. - (Iš „T.Ž.“)

Prasmingiausia Gavėnios atgaila

Gavėnia yra rimtas liturginių metų laikotarpis - pasirošimas prasmingai sutikti didžiū mūsų tikėjimo paslaptį - Kristaus prisikėlimą, o taip pat drauge ir mūsų prisikėlimą amžinam gyvenimui. Kai kurie nepatenkinti priekaištauja Bažnyčiai, kad ji, per daug pataikaudama šių laikų aukos bijančiam žmogui, savo reformomis beveik visai panaikino gavėnią. Pirmiau per visą gavėnią buvo įsakyta griežtai pasninkauti, susilaikyti nuo mėsinių valgių, o dabar - gyvenk, kaip nori, ir daryk, ką nori. Nėra jokių varžtų, nereikalaujama jokios aukos.

Labai klaidingas galvojimas, kad dabar nereikalaujama jokios aukos. Tos aukos, kurių dabar Bažnyčia iš tikinčiųjų laukia, yra daug subtilesnės ir, galima drąsiai sakyti, daug sunkesnės, negu pirmiau. Didelis čia daiktas išvengti mėsinių valgių. Kiek yra vegetarų, kurie niekad mėsos nė į burną neima! Galima pasigaminti ar užsisakyti restorane prašmatniausią

Juozas Vaišnys, SJ

ir skaniausių valgių, kuriuose nebus nė trupinėlio mėsos. O kiek yra moterų (yra taip pat ir vyrų), kurios, norėdamos būti plonos, daug griežčiau pasninkauja, negu pirmiau gavėnioje. Bažnyčia tai labai gerai suprato ir dabar paliko žmonių laisvei pasirinkti kitas, daug prasmingesnes aukas. Nuogavėnios atgailos dabar nė vienas nedispensuojamas, kiekvienas turi pagalvoti, kokios aukos, kokia atgaila jam šiuo metu būtų naudingesnė ir prasmingesnė.

Ar čia reikia daug galvoti, svarstyti, kad suraštum, kokia atgaila, kokia auka būtų reikalingiausia ir naudingiausia? Tikrai nėra reikalo per daug laužyti galvos, knibinėti visokios krikščioniškosios asketikos plonybėse, kad galėtum pasirinkti naudingą, praktišką, bet drauge ir tikrą, sunkią atgailą, kasdieninę Dievui malonią ir žmonėms išganingą auką. Užtenka tik

prisiminti patį pagrindinį artimo meilės įsakymą. Šiam įsakymui nusikalsti progų gausiai pasitaiko kasdien. Gyvename drauge su kitais ir šeimoje, ir darbe, ir visuomeninėje veikloje. Argi nebūtų gražu ir labai prasminga gavėnios pradžioje pažvelgti į savo sąžinę, pasiklausti save, kokie mano santykiai su kitais, ar aš tikrai ištikimas šiam taip svarbiam Dievo įsakymui, kuris paties Kristaus įsakymu priminimu, yra visų kitų įsakymų pagrindas.

Jeigu pagony, stebėdami pirmuosius krikščionis, sakydavo: „Žiūrėk, kaip jie vienas kitą myli!“ - tai dabar mus, lietuvius, kiti stebėdami, galėtų gal pasakyti: „Žiūrėk, kaip jie vienas kito nekencia, žiūrėk, kaip jie skaldosi, žiūrėk, kaip jie nevieningi!“ Dabartinė mūsų visuomenės veikla kartais atrodo tik senų sąskaitų suvedinėjimas su savo tikrais ar tik įsivaizduotais priešais, su tais, kurie kada nors mus užgavo, ką nors pasakė, kaip nors mums

Vatikanos spaudos salė

oficialiai pranešė, kad kovo antroje pusėje Popiežius Jonas Paulius II lankysis Nigerijoje. Tai bus 82-oji Sv. Tėvo apaštalinė kelionė į užsienį. Kelionė prasidės kovo 21-osios, šeštadienio, rytą ir baigsis kovo 23-osios, pirmadienio vakarą. Popiežius aplankys du miestus: sostinę Abuja ir šalies pietuose esantį Ontisha miestą. Lankydamasis Nigerijoje Sv. Tėvas paskelbs palaimintuoju 1964 metais mirusį nigerietį kunigą Cyprian Michael Iwene Tansi.

nepatinkančiai pasielgė.

Tad pasiryškime vienas į kitą žiūrėti atlaidesniu ir krikščioniškesniu žvilgsniu. Kartais tai nebus lengva, reikės pasiaukojimo, savęs išsivadėjimo, bet tai ir bus prasminga, Dievui maloni ir mums visiems labai naudinga gavėnios atgaila.

V. Adamkus neišgirdo jokių paslapčių

Kuriant naują valdžios perdavimo tradiciją, išrinktasis Prezidentas Valdas Adamkus Vilniuje buvo supažindintas su Užsienio reikalų ministerijos vadovybe. Tačiau susitikimo metu Lietuvos diplomatų veikla nebuvo analizuojama. V. Adamkaus neparodė kokių nors didelių emocijų arba nuostabos dėl pokalbio turinio, taip pat ir neišgirdo jokių paslapčių.

Apie tai žurnalistams sakė užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, Prezidentūroje pasibaigus dabartinio ir išrinkto prezidentų susitikimui su Užsienio reikalų ministerijos vadovybe.

Informuoti žiniasklaidos atstovus A. Saudargą įgaliojo Prezidentas Algirdas Brazauskas ir išrinktasis Prezidentas Valdas Adamkus.

Ministras teigė į susitikimą atnešęs „visą krūvą dokumentų“, kurie atspindėjo praėjusių metų ministerijos darbus. Pokalbyje su Adamkumi buvo išryškinta integracijos į ES tema. „Tačiau ministerijos veikla nebuvo analizuojama“, pridūrė A. Saudargas.

Ministras teigė, jog jam nebuvo pristatyti naujojoje Prezidentūroje dirbsiantys asmenys, su kuriais jam tektų palaikyti kontaktus užsienio politikos klausimais.

A. Saudargas taip pat teigė negalįs pasakyti nieko konkretaus apie spaudos užuominas, jog į

Užsienio reikalų ministeriją pereis dirbti dalis dabartinių Prezidentūros užsienio politikos specialistų.

Pasak A. Saudargos, ministerija naujojo Prezidento aparatui galėtų pasiūlyti „visokeriopas paslaugas“, galbūt net ir patarėjus užsienio politikos klausimais, tačiau labiausiai patyrusius žmones jis išleistų „su dideliu skausmu“. Prezidentūra kol kas neprašė jokių ministerijos paslaugų ir nekviėtė jos darbuotojų į talką.

Anot ministro, pristatydamas išrinktajam Prezidentui ministerijos pareigūnus ir pasakodamas apie ministerijos raidą, jis kalbėjo ilgiau nei A. Brazauskas ar V. Adamkus.

Ministras nekomentavo savo įspūdžių apie išrinktojo Prezidento užsienio politikos žinias. „Manęs klausiate kaip teisėjo, aš esu užsienio reikalų ministras“, sakė A. Saudargas.

„Dabar kuriame naują tradiciją, nes pagal 1992 metų Konstituciją pirmą kartą keičiasi Prezidentai - naujasis Prezidentas perima šį didelį aparatą“, - pastebėjo diplomatijos vadovas.

A. Saudargas sakė galbūt netrukus susitiksiąs su V. Adamkumi ne kaip ministras, o kaip Krikščionių demokratų partijos lyderis.

Posėdyje taip pat dalyvavo visi trys užsienio reikalų ministro pavaduotojai, ministerijos sekretorius, departamentų direktoriai bei kiti pareigūnai.

L. R.

JAV vyskupai prieš sankcijas

Šiomis dienomis skiriama nemaža dėmesio iš naujo pablogėjusiems Irako ir Jungtinių Tautų organizacijos santykiams. Vakarų Azijos šalies ir tarptautinės organizacijos kvičias vyksta dėl Jungtinių Tautų inspektorių, Irake vykdančių kontrolės misiją. Stebėtojams rūpi ištirti, ar Irako ginkluotėje nėra draudžiamų ginklų. Irako valdžia, kaip įmanydama, kliudo inspektorių darbą. Ginčas paastėjo pastaruojų metu. Įtampai sumažinti šiomis dienomis Bagdade vyko Irako valdžios ir Jungtinių tautų įgaliotinių derybos. Tarptautinė bendruomenė laikosi tvirtos pozicijos neatleisti sankcijų Irakui, kol nebus nukenskmintas tos šalies biologinių ir cheminių ginklų arsenalas. Antra vertus Irako prezidentui rūpi embargo atšaukimas, nes tarptautinių sankcijų nuostoliai krašto ūkiui ir šalies gyventojams akivaizdūs. Sankcijos buvo paskelbtos Irakui dėl invazijos į Kuveitą 1990 metų rugpjūčio mėnesį. Dabartinių derybų rezultatai paaiškės Jungtinių Tautų organizacijos saugumo tarybos posėdyje, kurio metu bus paskelbta Jungtinių Tautų specialiosios komisijos UNSCOM vadovo Ričard Butler misijos Irake ataskaita. Tuo tarpu Vašingtone Jungtinį Valstijų URM-jos atstovs spaudai Rubin pakartojo Amerikos nusistatymą Irako ir Jungtinių tautų organizacijos nesutarimų klausimu. Jis patvirtino, jog Jungtinės Valstijos neatmeta karinio įsikišimo

galimybės, jei Irakas nepaklus Jungtinių Tautų organizacijos reikalavimams. Tuo tarpu Amerikos gynybos ministras Cohen nurodė, kad Amerika siekia diplomatinio sprendimo, bet yra pasiryžusi neleisti Bagdadui grąžinti kaimynams biologiniais, cheminiais ir branduoliniais ginklais.

Prieš tarptautines sankcijas balsiai pasisakė Jungtinių Amerikos Valstijų katalikų vyskupai. Apie jų kreipimąsi į Amerikos prezidentą Bill Clinton pranešė naujiųjų agentūros, apsiribodamos trumpu pranešimu, jog 54 katalikų vyskupai paprašė atšaukti sankcijas Irakui, nes nuo jų, pagal Jungtinių Tautų organizacijos paskelbtus duomenis, kas mėnesį žūsta 4.500 vaikų. Sankcijas reikia susieti su griežtais moraliniais kriterijais stengiantis jomis paveikti valdančiuosius, bet vengiant daryti didelės skriaudos civiliams gyventojams, rašo laiške Jungtinių Valstijų prezidentui Klintonui Amerikos katalikų vyskupai. Pristatydamas spaudos atstovams vyskupų laišką, Detroito anglijaras vyskupas Thomas Gumbleton pažymėjo, jog karas prieš Iraką oficialiai pasibaigė prieš septynerius metus, bet jis tebėra tęsiamas prieš to krašto gyventojus, kurie iki dabar labai vargsta. Vyskupas Gumbleton pasakojo, kad perėitą vasarą jis ir grupė humanitarinių darbuotojų pažeidė sankcijas, nes nuvyko į Iraką ir atgabeno medicinos pagalbos. Tarptautinės bendruomenės paskelbtomis sankcijomis padėjome Sadamui sustiprinti savo valdžią ir numarino milijoną žmonių, pasakė kitas spaudos konferencijos dalyvis kunigas jezuitas, Fairfield universiteto teologijos profesorius Simon Harak. Jis pasakojo, kad lankydamasis Irake sužinojo apie neraminančius epizodus, liudijančius apie Jungtinių tautų inspektorių įžūlumą, vykdančią savo misiją. Irako Chaldėjų arkivyskupas Djibrail Kassab jam papasakojo, kad jungtinių tautų inspektorai Basroje prouniversiteto bibliotekoje išlaužtą langą išmetė į griovį visus chemijos vadovėlius ir juos sudegino. Kitame incidente inspektorai ketino iškasinti vienuolyno kapinėse palaidotų vienuolių kapus. Inspektorai yra gavę įgaliojimą neribotus tyrimus vykdyti visur, kur nori: mokyklose, bažnyčiose, vienuolynuose, kapinėse. Protestai ir bandymai priešintis yra inspektorių vertinami kaip atsakymas bendradarbiauti. Tai yra pretekstas tęsti sankcijas, pasakė kun. Harak.

Vatikano Radijas

Arkivyskupas Amerikoje

Lietuvos arkivyskupas džiaugiasi katechizavimo rezultatais, bet smerkia sekuliarizaciją. Tokia antrašė amerikiečių katalikų žinių agentūra pristato savo prenumeratoriams pokalbį su Kauno arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi, kuris šiuo metu viešėdamas Jungtinėse Amerikos Valstijose, turėjo progos supažindinti vietos katalikų naujienų agentūrą apie pagrindinius Lietuvos bažnyčios rūpesčius, paminėdamas tikybės dėstymo padėti mokyklose, pasauliečių svarbą bažnytniniame gyvenime, dabartinius sielovadinius uždavinius. Arkivyskupas, Amerikoje gerai žinomas kaip ilgametinis sąžinės belaisvis, taip pat dalijosi prisiminimais iš tremties, galop pasisakė ir apie naujai išrinktą Lietuvos Respublikos prezidentą Adamkų, kuris kaip žinia, maždaug du trečdalius savo gyvenimo yra praleidęs Amerikoje ir kur šiomis dienomis lankosi prieš perliant atsakingiausia valstybės vadovo

postą. Adamkaus išrinkimas, sakė žurnalistams arkivyskupas Tamkevičius, neturės didesnės itakos Bažnyčiai, nes jau dabartinė vyriausybė gerai nusistačiusi Bažnyčios atžvilgiu, todėl neturėtų būti didesnių pasikeitimų.

Prieš aštuonerius metus daug kas Lietuvoje buvo pradėta išniekti. Retrospektyvoje galima pamatyti, kiek jau pasiekta. Džiugina tai, kad Bažnyčios sugebėjo pakelti katekizmo pamokų lygį valstybinėse mokyklose. Deja, Katalikų Bažnyčia nepajėgi viena išlaikyti katalikiškas mokyklas. Valdžia supranta, tęsė arkivyskupas, kad ji neša atsakomybę už švietimą, todėl jai tenka parūpinti infrastruktūrą religijos dėstymui.

Apskritai negalime skųstis, pridūrė Kauno arkivyskupas, nes praktiškai žiūrint, esame gerai aprūpinti priemonėmis. Religijos mokytojų dauguma yra specialius kursus baigę pasauliečiai. Pasauliečių vaidmuo Lietuvoje yra

kritiškai svarbus dėl mažo ir greitai senstančių kunigų skaičiaus. Nors pažymėtina, jog kasmet daugėja išventintų kunigų, pažymėjo arkivyskupas Tamkevičius.

Nepriklausomybė ir komunistinės sistemos žlugimas Lietuvos vienuomenėje atvėrė kelių tiek destruktyviems elementams. Bene didžiausias laimėjimas tas, kad Lietuvos Bažnyčia dabar gali laisvai ir pilnavertiškai dalyvauti visuotinės bažnyčios gyvenime. Bet su laisve atėjo visos moderniojo pasaulio bėdos. Anksčiau Bažnyčia turėjo kovoti su kovingu, bet kartu ir steriliu ateizmu. Dabar, sakė arkivyskupas, mes turime didžiai ipareigojanti uždavini kovoti su kur kas didesniu blogiu - su subtilia mirties kultūra. Paminėjęs importinių ir gerai finansuojamų sektų infiltravimą, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius sakė, kad sektos dezorijentuoja visuomenę. Į sektų žabangas lengviau papuola tie, kurie yra atitolę nuo Bažnyčios. Mirties kultūra yra akivaizdi smurtiniuose ir pronografiniuose video filmuose, taip pat televizijos laidose, kurių nemaža dalis yra iš Vakarų. Bene geriausia kovos su sekuliarizacija strategija - tai labai gerai parengta ir apsišvietusi kunigija, pasakė amerikiečių katalikų žinių agentūrai Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Vatikano Radijas

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

KARAS IR RESPUBLIKA

Rašo Dr. Jonas Kunca M.D.

Australijos sostinė paprastai nėra didesnių politinių naujienų. Bet pereita savaitė buvo reta išimtis. Konvencija lyg ir pasisakė už respublikinės santvarkos įvedimą Australijoje, o valdžia, geriau sakant ministerių kabinetas, už dalyvavimą kare prieš Iraką, jei JAV jį pradėtų. Du svarbūs nutarimai, kuriuos verta bent trumpai analizuoti.

Pulti Iraką Vašingtonas matyt yra nutaręs dėl nevisai aiškių priežasčių. Oficialiai Irakas būtų bombarduojamas dėl nepildymo JTO rezoliucijos, kuri įpareigoja Bagdadą leisti JTO komisijai įieškoti masinio naikinimo ginklų ten, kur komisija mano, kad jie galėtų būti paslėpti.

JAV gerai žino, kad tokių pavojingų ginklų Irake galėtų būti, nes pati S.Amerika juos pardavė Irakui laike 1984-89 metų. Tai buvo antrax ir botulino bakterijos. Anglija neatsilikio ir taip pat pardavė Huseinui panašių biologinių nuodų. Anuo metu Irakas vedė karą su Iranu. Tokiam karui, pagal amerikiečius ir anglius, biologiniai ginklai priimtini. Bet dabar, kai jie galėtų būti panaudoti prieš Izraelį, ta nuomonė drastiškai pasikeitė.

JTO komisija įieškojo tų pavojingų nuodų per 7 praėjusius metus. Kiek surado, buvo sunaikinti. Bet Vašingtonas ir Londonas įtaria, kad dar tokių medžiagų galėtų būti slepiama prezidento rūmuose, kuriuos irakiečiai siūlo leisti apžiūrėti tik laike 2-jų mėnesių. Be to komisijos sudėtis turėtų būti pakeista taip, kad jį nevyrautų amerikiečių skaičius.

Irako bombardavimą turėtų nutarti ne Vašingtonas, bet JTO. Kol kas tokio nutarimo nėra, ir JTO generalinis sekretorius tariasi su Bagdadu, kad taikiai išspręstų šią problemą be jokių karo veiksmų. Kol nėra JTO rezoliucijos bombarduoti Iraką, toks bombardavimas būtų nelegalus. Be to, Rusija ir Prancūzija turi savus pasiūlymus diplomatiniam minėto klausimo išsprendimui. Tik Vašingtonas, atrodo, žūt būt nori bombarduoti, nelaukdamas diplomatinio pastangų rezultatų...

Australija, pora dienų po prez. Clinton'o telefoninio pasikalbėjimo su mūsų min. pirmininku, nutarė prisidėti prie Vašingtono karinio žygio. Verta dėmesio, kad tą nutarimą padarė ministerių kabinetas, neatsiklausęs parlamento. Vėl, australų valdžia įsipareigojo pasiūsti trečdalį savo specialiu (SAS) dalinių, kurie veiktų pavojingą užfronto zoną, gelbėdami nukritusius amerikiečių lakūnus, sekdami irakiečių armijos judėjimus ir gal darydami sabotazus. Tai pavojingiausia misija. Persijos įlankos kare, anglų specialūs daliniai atlikinėjo šią misiją ir labai nukentėjo. Buvo apsupti, dalis jų žuvo, o kiti pateko į nelaisvę. Dėl to toks Australijos įsipareigojimas yra nemažai kritikuojamas.

Be nusprendimo dalyvauti kare prieš Iraką, Australijos sostinė susirinkus konvencija pasisakė už respublikos modelį, prie kurio čia sustosime. Kandidatus į prezidentus parinktų speciali komisija, o galutinį žodį tartų ministerių pirmininkas, priimdamas ar atmesdamas komisijos pasiūlymą. Kiek kandidatų siūlys ta komisija,

nepasakytą. Jei tikrai vienas kandidatas būtų patvirtintas, tai nebūtų iš ko pasirinkti. Kam tada iš vis balsuoti? Už šį modelį balsavo 73. Prieš jį, (nebalsavusių ir balsavusių už status quo) buvo 79. Taigi nebuvo absoliučios daugumos (77).

Įdomu, kad susirinkę politikai darė viską, kad neleisti patiem rinkėjams pasirinkti kandidatus į prezidento vietą. Ateinančiais metais tauta galės pasisakyti, bet tik už minėtą respublikos modelį, kuris gali rasti dideli pasipriešinimą. Australai mėgsta laisvai pasisakyti. Įieškojimas kaip neleisti rinkėjams pasirinkti kandidatų, gali baigtis „respublikonų“ pralaimėjimu. Konvencijoj ėjo kalbos, kad būsimą prezidentą galėtų atleisti iš pareigų ministrų pirmininkas. Tai unikalūs, pasaulij negirdėtas, modelis.

Du svarbūs politiniai praeitos savaitės nutarimai verti apmąstymo. Jų pasekų negalime atspėti.

Staciaticiai

1054 metais laikomi oficialia staciaticių ir katalikų skilimo data. Tada popiežiaus pasiuntiniai ekskomunikavo Konstantinopolio patriarchą ir buvo jo ekskomunikuoti. Si ekskomunika tuolaiku nebuvo laikoma galutine ir neatsaukiama, bet Bažnyčios, laikui bėgant, vis labiau viena nuo kitos tolo. Ta ir vėliau paskelbtos ekskomunikos buvo abiejų Bažnyčių atšauktos tik po 9 šimtmečių - 1965 metais, po Antrojo Vatikano susirinkimo. Skilimo priežastis buvo ir dar lieka Popiežiaus primatas. Požiūris į kai kurias teologines problemas nėra nesuderinamas. Antai, vienas pretekstų nesutarti buvo tikėjimo išpažinimo teiginys, lotyniška trumpai vadinamas Filioque. Katalikai nuo devinto amžiaus tikėjimo išpažinime sako: Tikiu į Šventąją Dvasią, kylančią iš Tėvo ir Sūnaus. Taseiginys atsiradono ir pabrėžti Jėzaus Kristaus dievybę.

Staciaticiai laikosi Nikėjos ir Kalcedono Bažnyčios susirinkimų Tikėjimo išpažinimo formulės, kurių susirinkimų Tėvų buvo paskelbta nekeistina. Katalikų ir staciaticių teologams padirbėjus kartu, yra nutarta, jog abi formulės viena kitai neprieštarauja, nes abi Bažnyčios išpažįsta ir tiki tą pačią tiesą. Kitos problemos, o būtent katalikų dogmos, kalbančios apie Marijos Nekaltą Prasidėjimą ir jos Dangun Emimą iš vienos pusės; staciaticių nuomonė, jog tam tikrais atvejais santuoka gali būti nutraukta (vadinama Mato išimtis), iš kitos pusės, nekluduoja išlaikyti vienybės bendriausiais krikščioniško mokslo ir gyvenimo klausimais. Bažnyčios pripažįsta viena kitos sakramentų tikrumą, apaštalinį vyskupų šventimų tęstinumą, vadinamąją sukcesiją, tačiau aukščiausiai minėtos naujos praktinės klifūty, buvo beveik sustabdžiusios dialogą tarp Romos ir Rusijos staciaticių Bažnyčių. Iš Grazo ekumeninės asamblėjos tribūnos staciaticiai apkaltino katalikus prozelitizmo skatinimu. Ta pati priežastis buvo nurodyta ir nutarime, atšaukiančiame patriarcho Aleksijaus ir popiežiaus susitikimą... Opi problema lieka unitų klausimas:

Pasaulio lietuviams atstovaus Seimo pirmininko brolis

I Vilnių atvyks naujasis Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis.

Australijoje gyvenantis 69 metų išeivijos veikėjas taip pat yra Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininko pavaduotojas.

Dirbti Lietuvos Seimo rūmuose isikūrusioje Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybėje G.Žemkalnis turėtų pradėti vasario 13 dieną.

Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio brolis pakeis daugiau kaip ketverius metus šiame poste dirbusį Juozą Gailą.

Nuo jaunystės G.Žemkalnis bendrabiovo lietuviškoje spaudoje, ketvirtį amžiaus dirbo lietuviškoje radijo valandėlėse, rengdavo komentarus Lietuvos politikos ir lietuvių bendruomenės klausimais.

G.Žemkalnis buvo Australijos lietuvių bendruomenės tarybos

G.Žemkalnis Lietuvoje atstovaus šisame pasaulyje gyvenantiems tautiečiams.
Elitos nuotr.

narys, dirbo Baltijos kraštų federaliniame komitete, Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ir Australijos lietuvių dienų komitetuose.

Dabar G.Žemkalnis yra Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo atstovas, Australijos lietuvių bendruomenės krašto tarybos narys, Australijos lietuvių fondo vicepirmininkas ir Lietuvių kredito draugijos „Talka“ vadovas.

Su žmona Danute G.Žemkalnis užaugino sūnų Gabrielį, dukrą Ventą ir turi penkis vaikaičius.

Naujasis Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos atstovas „Aušros“ gimnaziją Kaune jaunystės metais lankė drauge su dabar Lietuvos Prezidentu išrinktu Valdu Adamkumi. Abu jie aktyviai dalyvavo pagrindžio kovoje prieš nacius.

G.Žemkalnis buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir ten kalintas viešerius metus, kol jį išlaisvino amerikiečių kariuomenė.

Pasibaigus karui, G.Žemkalnis ir V.Adamkus susitiko Eichštefo lietuvių gimnazijoje Vokietijoje, kur taip pat mokėsi dabartinis Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas.

Trisdešimtyje šalių gyvenančius tautiečius vienijanti Pasaulio lietuvių bendruomenė savo atstovybę Lietuvoje pradėjo steigti 1991 metais.

Pirmuoju bendruomenės atstovu tapo Kanados lietuvis Petras Lukševičius, oficialiai Vilniuje pradėjęs dirbti 1992 metų rudenį.

Antrasis atstovas buvo Juozas Gaila, kuris darbą Lietuvoje baigė praėjusių metų gruodį ir sugrįžo į savonamus Baltimorės mieste JAV.

Šiuo metu Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybės Vilniuje reikalus tvarko administratorė Virginija Grybaitė. „L.r.“

Ar patiks kreipinys?

V.Maciejauskienė. Kokia tikroji išrinktojo šalies Prezidento žmonos pavarde? („Lietuvos rytas“, 1998 01 23).

Daug metų pragyvenusi ponų Adamkų kaimynystėje, išrinktojo Prezidento žmoną visada pažinojau kaip Almą Adamkiene.

Kalbos mokovė habil. dr. V.Maciejauskienė A.Adamkiene pagarbiai vadina pirmąją Lietuvos Respublikos ledi, tačiau nesu tikra, ar Lietuvos Prezidento žmonai patiks toks siaubingas lietuvių kalbos žargono kreipinys.

Liuda Germanienė
Lisle, Ilinojaus valstija, JAV

TRUMPAI

Minios žmonių užplūdo nedidelį Pietų Bosnijos kaimelį, kurio gyventojas paskelbė vieno namo lange išvydęs Jėzų.

Kroatijos pasienyje esantį Grabą jau aplankė beveik tūkstantis žmonių, ir kasdien jų srautas didėja.

„Kai kurie žmonės sako nieko nematą, kiti tvirtina, kad mato kruviną Jėzaus Kristaus figūrą“, - teigia miestelio gyventojai. Dauguma tikinčiųjų ar šiaip smalsuolių atvyksta iš Kroatijos.

Grabo kaimas yra Bosnijos kroatų, dauguma kurių yra katalikai, kontroliuojamoje vietovėje, maždaug dvidešimt kilometrų nuo Medugorjės miestelio, kuriame, kaip teigiama, buvo pasirodžiusi Mergelė Marija.

*****

Danijos sosto įpėdinis princas Frederikas pusę metų padirbęs diplomatu Danijos ambasadoje Paryžiuje.

Tai jau antras kartas, kai princas dirbs užsienyje. 1994-aisiais jis tris mėnesius praleido Danijos misijoje Jungtinėse Tautose.

29 metų viengūnis Frederikas sklandžiai kalba prancūziškai. Jis yra Karališkojo karinio jūrų laivyno elitinio dalinio karininkas, turi Danijos universiteto politikos mokslų magistro laipsnį ir du semestrus studijavo tarptautinius santykius Harvardo universitete.

*****

Sausio 12d LNK studijoje ivyko 92-asis „Teletoto“ lošimas. Siame žaidime laimėtas Aukso puodas, kuriame buvo milijonas 863 tūkstančiai 67 litai.

Si suma „Teletoto“ žaidimo Aukso puode susikaupė per šešias savaites. Tai didžiausias Lietuvoje laimėtas Aukso puodas.

Laimingasis bilietas buvo pirtas Utenoje, J.Basanavičiaus gatvėje esančioje turgaus parduotuvėje.

Buvo lošiamas auktomobilis „Rover 200“. Laimingasis bilietas Nr. 1351405 buvo pirtas Sakiuose, parduotuvėje „Amerika“.

Iš viso per vakarą žaidėjai išsidalijo 2 milijonus 522 tūkstančius 377 litus.

*****

Mažeikių fotografai mėgėjai atsaisko skelbti ir eksponuoti 1991-aisiais darytas nuotraukas, kuriose atsispindi sausio 13-osios ir kiti politinės reikšmės įvykiai.

Fotografai mano, kad kol kas nerodomas tokios nuotraukos per kelias dešimtis metų jgis didesnė vertė. Fotografai tikisi, kad jau po dvidešimties metų tokias nuotraukas bus galima nepigiai parduoti.

*****

Lietuvos futbolo rinktinė 2000 metų Europos čempionato devintojoje atrankos grupėje žais su Škotijos, Čekijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Farerų salų bei Estijos komandomis.

Tai paaiškėjo Belgijos mieste Gente vykusioje burtų traukimo ceremonijoje.

Lietuvos rinktinė prieš

traukiant burtus buvo priskirta trečiajam pagal pajėgumą komandų „krepšeliui“.

Čempionato finalo turnyras 2000 metų vasarą vyks dviejose šalyse - Belgijoje ir Olandijoje.

*****

Suomijos ministras pirmininkas Paavo Lipponenas vėl tapo Evangelikų liuteronų bažnyčios nariu, kad galėtų susituokti su savo drauge, su kuria jau senokai gyvena.

Su trisdešimtmete istorijos mokytoja Paeivi Hertzborg 56 metų P.Lipponenas susisiedavo gruodžio 31 dieną.

Susituokti pora ketina kiek vėliau šį mėnesį. Abiem jaunavedžiams tai bus jau antroji santuoka.

Neseniai P.Lipponenas tapo seneliu, o P.Hertzborg turi ketverių metų dukrelę iš pirmosios santuokos ir tvirtina, kad mergaitė puikiai sutaria su būsimoju patėviu.

Praėjusiais metais Liuteronų bažnyčios vyskupas paragino P.Lipponeną „normalizuoti“ savo šeimyninį gyvenimą, nors gyventi nesusituokus Suomijoje yra įprastas reiškinys.

*****

Vokietijos Kelno miesto teismas keturiems su puse mėnesio atėmė teises iš 22 metų jaunuolio už tai, kad jis per incidentą gatvėje apšaukė automobilį vairavusią moterį ir išvadino ją „tipiška moterimi“.

Vairuotojas, kurio pavardė neskelbiama, taip pat turės sumokėti 1800 markių (apie 3940 litų) baudą.

Vyrukas nesusivaldė, kai iš priešakio atvažiuojanti moteris nepraleido jo gatvėje, kurioje iš abiejų pusių buvo pristatyta automobilių. Teisėjas atėmė vairuotojo pasiteisinimą, kad 36 metų moteris pati išprovokavo šį incidentą pavadinusi jį jaunikiu.

*****

Didžiausias Britanijos nevykėlis ponas Bynas, kurio tikrasis vardas ir pavardė - Rowanas Atkinsonas, kalbant apie piniginius reikalus, nėra jau toks nevykęs, kaip atrodo. Uždirbdamas daugiau kaip 11,2 milijono svarų sterlingų (apie 72,8 milijono litų) per metus, jis yra geriausiai apmokamas aktorius šalyje.

Laikraštis „The Sunday Times“ sudarė „brangiausių“ Didžiosios Britanijos aktorių sąrašą. Nebejotina lyderį poną Byną šiuo metu vežasi aktorius ir režisierius Richardas Attenborough, kurio metinės pajamos siekia 9,6 milijono svarų (apie 62,4 milijono litų).

Trečioje vietoje žengia aktoriai Alecas Guinnessas ir Anthony Hopkinsas, uždirbantys atitinkamai 4,5 ir 3,7 milijono svarų sterlingų (apie 29,2 ir 24 milijonus litų).

*****

Kai Danielis Lepoittevinas prieš 22 metus išvyko atlikti karinės tarnybos, iš Paryžiaus tėvams jis išsiuntė atviruką. Laiškanešys atviruką, beveik tokį pat naują, atnešė j Danielio tėvų namus

Turlavilio mieste.

Tik paskambinusi Danieliui motina išsiaiškino, kad atvirukas buvo išsiųstas 1975 metų gruodį.

*****

Kad patektų į Guinnesso rekordų knygą, vienas teisės studentas šveicaras Lozanoje per šešias valandas sugiedojo... 188 nacionalinius himnus. 25 metų Michaelis Sauseris Olimpiniame muziejuje originalo kalba - iš viso 75 kalbomis - iš atminties sugiedojo po pirmą himno posmą.

Per šį „maratoną“ rekordininkui pianinu grojo belgų kompozitorius ir pianistas Gilbertas de Greeve'as.

Teisės studentas, kuris kalba septyniomis kalbomis, jo paties teigimu, jau nuo 10 metų domisi kitų valstybių himnais. Siuo metu jis rengia enciklopediją apie visų pasaulio valstybių nacionalinius himnus.

*****

Jeigu niekaip negalite išrinkti vardo savo ilgai lauktam kūdikiui - nenusiminkite. Tiesiog išjunkite kompiuterį ir kreipkitės į savo ištikimąjį pagalbininką „Internet“ tinklą. Su jo pagalba jūs kūdikis turės originalų vardą.

Naujas „Internet“ puslapis „Parent Soup: Baby Name Finder“ sutalpys jums valandų valandas intensyvaus pilkųjų smegunų ląstelių deginimo, pateikdamas jums milijonus vardų, kuriuos galite pasirinkti pagal giminę, pirmąją vardo raidę ir netgi raidžių skaičių varde.

Tai dar ne viskas. Kompiuteris taip pat atsizvelgs ir į tai, iš kokios šalies jūs esate bei kokią religiją išpažįstate. Daugeliu atvejų netgi galima sužinoti išsiritkto vardo kilmę.

*****

Vienas bulgarų kompozitorius apkaltino JAV popmuzikos kralių Michaelą Jacksoną plagiatu, tvirtindamas, kad 1997 metų dainininko hitas „Blood on the Dance Floor“ yra gryniausia jo 1981 metais sukurtos dainos kopija.

Atanas Atanasovs teigia, kad iš jo dainos M.Jacksonas „pasiskolino“ melodiją ir ritmą, todėl pažadėjo per teismą išsireikalausti kompensaciją.

„Žinau, kad jie pavadinis mane pamišėliu, tačiau negaliu nepaisyti savo autorių teisių“, - sakė bulgaras laikraščiu „Troud“. Jis reikalauja, kad teismas uždraustų M.Jacksono dainos transliavimą Bulgarijos radijo stočių bangomis.

*****

Anglė Jackie Harrison nusivarė nuo kojų, lakstydama po ligitonę, kurioje vienu metu, tik skirtingose palatose gimdė dvi jos dukterys.

„Tikrai numečiau kažkiek svorio bėgiodama iš vienos palatos ir kitą, - sakė 51 metų moteris. - Turbūt buvo viena galimybė iš milijono, kad jos abi gimdys lygiai tuo pačiu metu toje pačioje vietoje“. Šiaurės Anglijos Darlingtono ligitonėje 27 metų Tracy pagimdė

sūnų, kurį pavadino Jamesu, o jos sesuo 19-metė Vicky - dukterį Chloe. Pasak gydytojų, abu kūdikiai jaučiasi puikiai.

Dabar seserys rengiasi krikštynomis, kurias ketina iškelti taip pat kartu.

*****

Tragiškai žuvusiai princesei Dianai skirta Eltono Johno daina „Candle in the Wind“ Didžiojoje Britanijoje tapo mėgstamiausia laidotuvių melodija. Kaip parodė paskelbta apklausa, kurią atliko šalies laidojimo institutu susivienijimas, šią dainą savo arba artimųjų laidotuviams pasirinktų daugelis Didžiosios Britanijos gyventojų.

Ypač jeigu velionio palaikai yra deginami, vis daugiau žmonių praktiniais bei finansiniais sumetimais pageidauja šiuolaikinių melodijų.

„Candle in the Wind“ iš pirmos vietos išstūmė Tinos Turner dainą „The Best“. Trečioje vietoje, kaip ir anksčiau, yra Franko Sinitros „My Way“.

*****

Sausio 13-ąją paskelbtame madų eksperto Pono Blackwello sudaromame blogiausiai besirengiančių moterų sąrašė (praėjusių metų rezultatai) pirmoji vieta atiteko Didžiosios Britanijos merginų popgrupei „Spice Girls“. Trečiają vietą tarp blogiausiai besirengiančių 1997-ųjų įžymybių užėmė dainininkė ir aktorė Madonna.

Ministru nepatinka

„Kas sugalvojo „Lietuvos avialinijų“ (LAL) lėktuvus dažyti raudonais dryžiais“, - spaudos konferencijoje, skirtoje įvertinti transporto žinybos 1997 metų veiklos rezultatus, retoriškai klausė susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas.

Jis žurnalistams demonstravo eskizus, kaip ketinama perdažyti lėktuvus. Per visą lėktuvo ilgį turėtų būti nupiešta valstybės vėliava, o ant uodegos nupieštas Vytis.

„Bet kuriuo atveju lėktuvus reikėjo perdažyti“, - sprendimą perdažyti lėktuvus komentavo ministras, tačiau, kiek tai kainuos, jis kol kas negalėjo pasakyti.

Ministras LAL, valdžią gyrė už devynių mėnesių 4,5 mln. litų pelną iš gamybinės veiklos. Artimiausiu metu LAL turėtų pradėti „Boeing 737-300“ lėktuvo lizingą, svarstoma galimybė pirkti dar vieną prancūzišką reaktyvinį turbopropelerinį lėktuvą ATR. Iki šiol LAL eksploatavo žemesnės kategorijos „Boeing 737-200“ lėktuvus. LAL sukaupė pinigų už 15 mln. litų pardavusi tris rusiškus Jak-42 lėktuvus. Numatoma, kad „Boeing 737-300“ skraidys į Londoną.

Ministras sausio pradžioje vyko į Šiaurės Ameriką, kur pats asmeniškai bandė įvertinti, ar apsimokės LAL skraidyti į JAV. „Sprendimą priimsime pavasarį, Nepuolame į avantiūrą, - tvirtino ministras. Tačiau dar prieš ketelį mėnesių ministro nuomonė buvo kita. Tuomet jis sakė, kad LAL jau pavasarį turės du „Boeing 767-200“ lėktuvus ir pradės reguliariai skraidyti į JAV. „L.R.“

Anglikonai ir skyrybos

Prostitucija, didžiausias vienišų motinų skaičius, seksualiniai nusikaltimai prieš mažamečius: šie ir panašūs epitetai, taikomi Didžiosios Britanijos visuomenei, pripažįstamiausi, jog šių liūdnujų reiškinį priežastis yra visiškai šeimos vertybių nepaisymas. Bandant taisyti padėtį, metamasi į kitą kraštutinumą: anglikonų Bažnyčia rimtai svarsto, ar tik nevertėtų pripažinti skyrybų ir leisti tuoktis Bažnyčioje net ir kelintą kartą bandantiems laimėti vedybiniame gyvenime. Anglikonų Bažnyčios generalinis sinodas, jau susidūręs su panašiais svarstymais 1988 metais, pastaruoju metu nuolat grįžta prie šeimos ir santuokos problemų. Vykstančiuose svarstymuose visus toli pralenkė Velso anglikonai, pasiūlę Sinodui patvirtinti santuokos leistinumą ir teisėtumą išsiskyrusiems, o taip pat leisti dar kartą tuoktis išsiskyrusiems anglikonų pastoriams.

Katalikų Bažnyčia ir dalis anglikonų kreipėsi į parlamentą, kad būtų peržiūrėtos ir sugriežtintos civilinės teisės nuostatos, reguliuojančios skyrybų praktiką; gi liberalesnė visuomenė ir anglikonų Bažnyčios dalis norėtų, kad būtų panaikinti ir tie negausūs apribojimai, nieko nebegalintys sulaukyti nuo skyrybų ir vis naujų vedybų. Pažymėtina, jog Didžioji Britanija kartu su Danija pirmąją Europoje skyrybų skaičiumi - kas trečią sukurtą šeimą išyra; trečdalis vaikų Anglijoje gimsta ne šeimose; jei septintajame dešimtmetyje kasmet išsiskirdavo apie 25 tūkstančiai šeimų, tai dabar išduokų skaičius pasiekė 160 tūkstančių.

Jau dabar kai kurie anglikonų pastoriai laimina kelintą kartą besituokiančių santuoką bažnyčioje, jei pastarieji yra sudarę civilinę santuoką. Šios praktikos šalininkas, Sinodo narys, pastorius Paul Needle sako, jog labai keista, kad vieni

anglikonų vyskupai savo kunigams leidžia laiminti išsiskyrusiųjų santuokas, o kiti - draudžia tai daryti. Paties pastoriaus Needle nuomone, beje labai prieštaringa, išsiskyrusiųjų santuoka turi būti pripažįstama su tam tikromis išlygomis: nepateisinama, jei vyras meta šeimą ir nueina gyventi su kita moterimi, taip pat ištekęs ir gyvenančia šeimoje, tačiau privalo padėti krikščionims, kurių ankstesnė santuoka iširo, ir kurie nori pradėti naują bendrą gyvenimą.

Prieš skyrybas niekad aiškiai ir griežtai nėra pasisakęs nė pats anglikonų Bažnyčios primas Canterbury arkivyskupas George Carey: daugeli kartų, tačiau, jis yra pabrėžęs skirtumą tarp nemoralaus elgesio ir asmeninės tragedijos, iširus santuokai. Pikti liežuviai prikiša arkivyskupui Carey, jog iš keturių jo vaikų, dviejų santuoka jau iširo. Pagaliau, kaip žinoma, skyrybos ir iš jų kilusios asmeninės dramos ir tragedijos neaplenkė nė karališkosios šeimos...

Šeimos krizė ir šeimos problemos Didžiojoje Britanijoje yra ir Anglijos katalikų Bažnyčios bei vyskupų konferencijos dėmesio centre. Pabrėžiama, jog šeštajame dešimtmetyje, įvedant skyrybų įstatymą civilinėje teisėje, buvo teigiama, kad skyrybos yra būtinos - dažniausiai moters ir vaikų gerovei. Tačiau tos vadinamos gerovės taip ir nepasiekta - greičiau atvirkščiai. Katalikų Bažnyčios tvirtai laikysenai dėl santuokos neišardomumo pritaria ir dalis anglikonų, savo pažiūras grįsdami Šventuoju Raštu bei Bažnyčios ir visuomenės interesais.

Galima tik apgailestauti, bet diskusijos skyrybų klausimu, anglikonų Bažnyčioje atneštu dar didesnį susiskaldymą ir pasidalinimą, įgavusi susirūpinimą keliančius mastus po Sinodo sprendimo šventinti kunigais moteris. **LRTV**

Žurnalistai nukentė

Šių metų pradžioje paskelbtas prancūzų žurnalistų asociacijos raportas apie praėjusius, 1997 metams nukentėjusius žurnalistus, spaudos laisvės suvaržymus ir panaši statistika. Šių metų pradžioje pagal oficialią statistiką, 87 žurnalistai tebėra įkalinami, apkaltinti dažniausiai nebūtais dalykais. Jų kaltė - savo profesinės pareigos atlikimas. Praeitais metais eidami pareigas ar už paskelbtą medžiagą visuomenės informavimo priemonėse buvo nužudyti 24 žurnalistai. Pagal raporte išreikštą vertinimą, iš 185 valstybių, priklausančių Jungtinių tautų organizacijai, tik 79-iose užtikrinama spaudos laisvė. 26-iose kraštuose spaudos laisvė laikoma ypatingai suvaržyta, kitose 80-tyje valstybių visuomenės informavimo priemonės neturi pilnos laisvės skleidžiant objektyvią informaciją. Vien praeitų metų gruodžio mėnesį pasaulyje buvo nužudyti 8 žurnalistai, 69 - įkalinami, 85-iems buvo grąšinama susidorojimu, o kai kurie iš jų buvo samdytų chuliganų sužaloti. Praeitų metų pabaigoje buvo cenzūruojami bent 39 stambūs laikraščiai.

Kraštuose, kur vyrauja įvairūs režimai, o apie demokratiją kalbama tik norint įtikinti jos

egzistencija pasaulio opinija, žurnalistai dažniausiai įkalinami ar kitaip su jais susidorojama oficialiai pateikus du kaltinimus: valstybės vadovo įžeidimas arba siekimas pakenkti valstybės saugumui. Kartais, vengiant žurnalistų bylai suteikti politinį atspalvį, pateikiamas kaltinimas dėl melangų žinių skleidimo. Keletas pavyzdžių: Kongo prezidentas Lissouba išleido įstatymą, numatantį nuo šešių mėnesių iki 5 metų laisvės atėmimo žurnalistams, jei jų skelbiamose medžiagose būtų įžiūrėtas ketinimas įžeisti valstybės vadovą. Namibijos parlamentas praeities metais patvirtino įstatymą, numatantį iki 5 metų laisvės atėmimo už neteisingų žinių skleidimą apie parlamentarus. Kamerūne buvo panaikintas įstatymas dėl išankstinės cenzūros panaikinimo, tačiau reikalai nepagerėjo, nes už atspausdintą medžiagą buvo uždaryta keletas laikraščių ir žurnalų.

Labiausiai praeitais metais žurnalistai nukentėjo Indijoje - net 7 žurnalistai sumokėjo gyvybę už profesinį principumą. Kolumbijoje praeitais metais nužudyti 5 žurnalistai.

Raporte pažymima, jog

A. † A. BENEDIKTAS BERŽANSKAS

Nuskambėjo skaudi žinia, kad pirmadienio rytą žemės kelevio lazda padėjo Melbourne beveik visiems gerai pažįstamas Benediktas Beržanskas. Mirties angelas neklausė, ar jis dar reikalingas šeimai, visuomenei, organizacijoms. Išsinešė jis gerą Tėvynės patriotą, taurų Lietuvos sūnų, Melbourne Lietuvos Klubu Valdybos, L.K. Parapijos Tarybos ir Pensininkų Sąjungos narį, lietuvybei ir darbui visuomet pasiaukojusį.

Velionis gimė 1921 m. gegužės 29d. Kelmės rajone, prie Šiaulių. Vokiečiams okupavus Lietuvą, jis buvo paimtas į darbo tarnybą, ir taip atsidūrė Vokietijoje. Pasibaigus karui, Liubecke jis susipažino su išeive lietuviu Onute, kurią jis 1946 m. vedė. 1948 metais jis vienas išvyko į Australiją. Bet neilgai teko žmonai laukti, nes būdamas apsukrus, jis jau 1949 metais atsiėmė iš Vokietijos savo mylimą žmoną. Tuo laiku Benediktas jau buvo susiradęs darbą Tasmanijos cinkofabrike, kur išdirbo 7 metus. Tasmanijoje jiedu su žmona gražiai įsikūrė ir susilaukė keturių dukterų: Audronės, Irenos, Nijolės ir Danutės. Pakeitęs cinko fabriko darbą, jis dar trumpai dirbo vaisių įmonėje ir po to likusį savo gyvenimo laiką savarankiškai dirbo statyboje.

Iš Tasmanijos į Melbourną jie atsikėlė 1969m. Tik 6 savaites pagyvenę Williamstown priemiestyje, nuo 1970-tųjų metų jie gražiai įsikūrė Balwyne. Nors velionis sunkiai dirbdavo, bet niekad nesiskundė. Ir savo amate

buvo tiek įgudęs ir turėjo tiek daug praktikos, kad ir komplikuočiausią darbą dirbdamas vis dainuodavo. Daugelis tautiečių Melbourne šaukdavosi jo pagalbos ar patarnavimo.

Man teko su velioniu artimiau pabendrauti, kai ieškojau Pensininkų sąjungai pirkti komercinį šaldytuvą. Tada aš pamačiau, koks jis įdomus žmogus. Jis labai ryškiai su humoru mokėjo apie savo įvairius nuotykius iš gyvenimo papasakoti. Supratau, kad jis buvo giliai tikintis žmogus, ir tai buvo grynai jo sielos privatus kampelis.

Teapgaubia tave, Benediktai, Viešpaties ramybė, o čia pasilikusiems, jo mylimai žmonai Onutei ir dukroms Audronei, Irenai, Nijolei ir Danutei su šeimomis bei giminėms Lietuvoje, tenusileidžia Viešpaties paguoda.

Alisa Baltrukonienė

50 metų nuo Gandhi mirties

1948 metų sausio 30 buvo nužudytas Mahatma Gandhi - taigi šiomis dienomis minime 50-ąsias jo žūties metines. Tai viena didžiausių šio besibaigiančio amžiaus asmenybių, propagavusių prievartos ir smurto nenaudojimą, siekiant tikslo. Gandhi laikomas indų nepriklausomybės siekiu įkvėpėju - būtent jis suorganizavo indų tautinį sąjūdį - kovą prieš svetimų kolonizatorių viešpatavimą. Tačiau kovos būdas buvo netradicinis: 1920-22 metais Gandhi ėmė skelbti pasyvų pasipriešinimą anglams ir nebendradarbiavimą su jais. Taigi ne revoliucija, ne pasipriešinimas ginklu ar terorizmas, bet pasyvus pasipriešinimas: nelankyti britų mokyklų, atsisakyti dirbti anglų valdžios įstaigose, vaduotis iš anglų ekonominės priklausomybės, patiems pasigaminant būtiniausius

preitais metais pradėjo ryzkėti nauja tendencija: režimai nebevisada ryžtasi susidoroti su jiems nepalankiais žurnalistais - nužudytų žurnalistų skaičius sumažėjo, tačiau žymiai padaugėjo įkalinimų žurnalistų: Etiopijoje, Nigerijoje ir Kinijoje 1997-aisiais buvo įkalinti po vienuoliką žurnalistų. Sirijoje įkalinta 7 žurnalistai, Vietnamo - 6.

Liberijoje paskutinėmis metų dienomis vyriausybės potvarkiu, be jokių paaikškinimų, buvo uždaryta radijo stotis ir nepriklausomas dienraštis.

(Nukelta į 8-tą psl.)

apyvokos reikmenis ir panašiai. Visomis išgalėmis Gandhi siekė sutaikinti induistų ir musulmonus. Užsiją taikdama veiklą sumokėjo gyvybę kainą.

1947 metais, paskelbus Indijos nepriklausomybę ir kartu sukūrus Pakistano valstybę, neapykanta ir kovos tarp induistų ir musulmonų vėl įsiliepsnojo. Induistų ekstremisto pasikėsinimas prieš Mahatmą Gandhi, ėjusį melstis, nutraukė jo gyvybės sūla. Gandhi mirė su Dievo vardu lūpose. Išpažino induizmą, bet taip pat žavėjosi Jėzumi iš Nazareto ir gerbė visas religijas. Jo prievartos nenaudojimo principas arba pasyvus pasipriešinimas nėra abejingumas supančiam pasauliui. Kova su blogiu visose apraškose išlieka pagrindine nuostata, tik ginklai šioje kovoje yra tiesa ir meilė. Pats Gandhi daugelį kartų tikslui pasiekti ėmėsi pasninko ir maldos; trumpai tarant, buvo įsitikinęs ir daugelį sugebėjo įtikinti, jog moraliniai principai viešajame, visuomeniniame gyvenime turi likti nepažeisti jokių kompromisų. Istorija - ne pasaka, ne visuomet turi laimingą pabaigą, tačiau Gandhi principai, iškelti žmogų ir siekiantys jo vidinės darnos bei taikaus sambūvio su kitais žmonėmis, yra nepalyginamai kilnesni už seną kaip pati istorija principą „Skaldyk ir valdyk“, visais laikais nešusį karus, sunaikinimą ir mirtį.

Vatikano Radijas

Adelaidė

Mūsų mirusieji

A.†A. Valerija Marija Palaitienė

A.†a. Valerija Marija Simelaitytė-Palaitienė mirė savo namuose Semaphore, Adelaidės priemiestyje, būdama 71 m. amžiaus. Ji gimė Sakiuose, Lietuvoje.

Po karo, gyvendama Vokietijoje, ištekėjo už Vlodo Palaičio, o 1949 m. atvyko į Australiją ir apsigyveno Adelaidėje. Čia dirbo Phillips bendrovėje. Palaičiai užaugino sūnų Algį.

Sausio 13-tą, antradienio vakare, Sieberto laidojimo koplyčioje, kun. J. Petraitis, su grupe mūsų parapičių sukalbėjo rožinio dali ir kitas maldas už mirusią, o sekančią dieną 9.30 val. Sv. Kazimiero bažnyčioje aukėjo gedulines šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Velionės kūnas buvo palydėtas į Cheltenham kapines, kur klebonas sukalbėjo laidojimo maldas, o visi sugiedojo „Viešpaties Angėlą“.

Liūdesio valandoje reikiame giliai užuojautą velionės vyrui Vladui, jo sūniui Algiui ir šeimai, o velionė Valerija tegul ilsisi Viešpaties ramybėje.

*****

A.†A. Petras Nazaras

A.†a. Petras Nazaras mirė staiga savo namuose, Gilberton, SA, sulaukęs 76 m. amžiaus. Petras gimė Lietuvoje ir turėjo 4 brolius ir 3 seseris, tačiau visi jau mirė. Jaunas būdamas, Petras studijavo meną, o karo metu jam teko tarnauti darbo

kuopoje, Vokietijoje.

Karui pasibaigus, Petras sutiko savo būsimą žmoną Martą ir vedė ją 1947 m., o 1949 m. Nazarai atvyko Australijon ir apsigyveno Adelaidėje. Čia Petras dirbo dažytoju, o laisvu laiku tapydavo paveikslus: portretus, o ypač gamtos vaizdus, kurių nemažai yra Nazarų namuose. Jis taip pat gerokai laiko praleisdavo, dirbdamas savo gražiame sode bei darže. Petras buvo nedrąšaus, kuklaus būdo, todėl ypač paskutiniiais metais, mažai tebedraudavo su žmonėmis. Gaila, Nazarai nesusilaukė vaikų.

Velionės Petro laidotuvės buvo ketvirtadienį, sausio 15d. 9.45 val. kun. J. Petraitis, kartu su laidotuvių dalyviais, sukalbėjo rožinio dali už mirusį, o 10 val. aukėjo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Velionės Petro kūnas buvo palydėtas į Enfieldo kapines, kur klebonas sukalbėjo laidojimo maldas, o visi sugiedojo „Viešpaties Angėlą“. Po laidotuvių Martos Nazarienės namuose buvo pabendravimas ir pietūs laidotuvių dalyviams.

Liūdesio valandoje reikiame giliai užuojautą velionės našlei Martai ir giminėms bei draugams, o velionis Petras tegul ilsisi Viešpaties globoje.

*****

A.†A. Bronius Paškevičius

A.†a. Bronius Vladas Paškevičius mirė staiga savo namuose sausio 16d., sulaukęs 64 metų amžiaus. Jis buvo gimęs Kaune. Jo tėvas Lietuvoje buvo

pulkininkas ir todėl šeima gyveno pasiturintai. Vokietijoj Bronius lankė gimnaziją, o 1952 m. šeima atvyko į Australiją ir apsigyveno Melbourne.

1958 m. Bronius vedė Gailutę Mikeliūnaitę, o sekančiais metais jiedu persikėlė į Adelaidę. Čia Paškevičiai užaugino dvi dukras ir sūnų: Rasą, Darių ir Audrą. Bronius dirbo statyboje.

Trečiadienį, sausio 21d., 7.00 val. vakare, kun. J. Petraitis, su velionės Broniaus šeimos nariais, giminėmis bei draugais, Elbergo laidojimo koplyčioje sukalbėjo rožinio dali už mirusį bei kitas maldas lietuviškai ir angliškai, o sekančią dieną (22 d.) Centennial Park krematoriume buvo laidotuvių apeigos, kurioms vadovavo mūsų klebonas, sukalbėdamas maldas lietuviškai bei angliškai, užbaigai sugiedant „Viešpaties Angėlą“.

Po laidojimo apeigų visi buvo pavaišinti kavute ir sausainiais, čia pat esančioje salėje, o vėliau laidotuvių dalyviai rinkosi Valdonės namuose pabendravimui ir pietums. Liūdesio valandoje reikiame nuoširdžią užuojautą velionės Broniaus žmonai Gailutei ir vaikams Rasai, Dariui ir Audrai, broliams Rimui ir Vytiui bei jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems, o velionis Bronius tegul ilsisi Viešpaties ramybėje.

*****

A.† A. Rozalija Jakavičiūtė-Giniotienė

A.†a. Rozalija Jakavičiūtė-Giniotienė mirė sausio 25d. slaugymo namuose, North Adelaidėje, sulaukusi 94 metų amžiaus. Velionė gimė 1903 m.

beveik visi pereitų metų dainininkai. Malonu buvo matyti naujus narius Mildą Karpavičienę ir adelaidišką aktorį, choristą Viktorą Ratkevičių pastoviai gyventi persikėlusį į Sydnėjų. Užuojauta adelaidiškams, netekusiems Viktoro Ratkevičiaus. Džiaugiamės šia malonia asmenybe persikėlusį į Sydnėjų.

oooOooo

„Pynimėlio“ koncertas

Panevėžio „Pynimėlis“ atskrido į Sydnėjų vasario 3d. Dvidešimt berniukų ir mergaičių nešini už save didesnius lagaminus. Dešimt suaugusių vadovų, tėvų ir sponsorų. Atvyko visi sveiki, išskyrus Kontrabosą, kuris matyt netilpo į lėktuvą ir nulauzė jam kaklą. Laimė Sydnėje atsirado „specialistų“ be kvalifikacijų ir šis sužeistas instrumentas per dieną sugijo.

„Pynimėlio“ koncertas Sydnėje įvyko vasario 6d. Lietuvių Namuose. Sydnėjiškiai lyg nujausdami užpildė visą auditoriją. „Pynimėlis“ tikrai publikos neapvytlė. Jaunučių šokiai ir dainos

Mažeikių apskr. Lietuvoje. Jos tėvelis gerai vertėsi namų statyba ir staliaus amatu. Tačiau tėvelis anksti mirė, palikdamas našlę žmoną su dviem dukrelėmis ir viena augintine mergeite. Rozalijai tada tebuvo tik 3 metukai amžiaus. Vargas greit pasibeldė į jų duris. Kadangi Rozalija buvo vyriausia, todėl jai šiek tiek paūgėjus, teko patys sunkiausi ūkio darbai. Būdama 19 metų amžiaus, chore susipažino su Antanu Giniočiu, pradžios mokyklos mokytoju ir ištekėjo už jo. Po kiek laiko Giniočiai persikėlė į Tirkšius, kur gimė sūnus Stasys. Vėliau šeima persikėlė į Palangą. Čia Antanas buvo pakviestas vadovauti „Talkos“ kooperatyvui. Rozalija irgi dirbo kooperatyve iki gimė dukrelė Liuda. Palangoje Rozalija lankė virimo, mezgimo, siuvinėjimo ir audimo kursus, o taip pat priklausė Palangos teatro būrečiui. 1928 metais Rozalija dalyvavo Lietuvių Dainų šventėje Kaune.

Antrojo pasaulinio karo metu Giniočiai pasitraukė Vokietijon, o 1948 atvyko Australijon ir apsigyveno Adelaidėje. Rozalija dirbo ligoninėje iki sulaukė pensijos amžiaus. 1984 mirė Rozalijos vyras Antanas, o vėliau mirė ir sūnus Stasys. Paskutiniiais gyvenimo metais Rozalija kurį laiką buvo Baltų Namuose, o sveikatai pablogėjus, gyvenimo dienas užbaigė slaugymo namuose North Adelaidėje. Ligos metu kun. J. Petraitis aplankydavo ligonę jos namuose, Baltų Namuose ir slaugymo namuose, aprūpindamas Rozaliją šv. Sakramentais.

Velionės Rozalijos laidotuvės buvo sausio 29d. Sv. Kazimiero bažnyčioje 9.45 val. kun. J. Petraitis, kartu su laidotuvių dalyviais sukalbėjo rožinio dali už mirusią ir aukėjo šv. Mišias bei pasakė pamokslą. Atsisveikinimo žodį tarė J. Staciūnas, o Centennial Park kapinėse angliškai tarė žodį velionės anūkas Robertas Vitkūnas, pažymėdamas, jog močiūtė „atidavė mums viską, ką turėjo savo sieloje“. Klebonui sukalbėjus laidojimo maldas, visi sugiedojo „Viešpaties Angėlą“. Velionė Rozalija tegul ilsisi Viešpaties ramybėje.

Liūdesio valandoje reikiame nuoširdžią užuojautą velionės dukrai Liudai, jos šeimai bei giminėms ir artimiesiems. Dvasinė paguda telydi Jus visus.

J.N.P.

Sydnėjus

Labdarą i Lietuvą

Gautas laiškas iš „Tėvonių“ Labdaros organizacijos vadovo Marijaus Rimkevičiaus, kad šiuo metu negali priimti siuntos iš Australijos.

Siuonta iš Sydnėjaus (konteineris) bus siunčiama laike dviejų mėnesių. Jeigu negalės jos pristatyti Rimkevičius, yra kita firma, kuri sutinka mūsų siuntą pristatyti.

Ponas Rimkevičius telefonu anksčiau pranešė, kad atėjęs talpintuvus iš Australijos be ankstyvesnio pranešimo iš siuntėjų. Manau, kad panašus atvejis nepasikartos.

Siuo kreipiamės į Sydnėjaus ir apylinkių tautiečius nedelsiant pranešti jūš užsakymus dėl dėžių, Antanui Kramiliui tel. 9727 3131. Kainos ir sąlygos galimai, su mažais pakeitimais, yra tos pačios kaip anksčiau.

A. Kramilius
Katalikų Kultūros Draugija

oooOooo

Prisimintas Monsinjas John Meaney

Vasario 7d. šeštadienio rytą St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe

parapijos klebonas kun. Norman Grady atlaikė specialias mišias Monsinjoro Meaney ketursavičio mirties sukaktyje. A.†a. Monsinjoro Meaney 33 metus buvo priglaudęs lietuvius savo bažnyčioje.

Į pamaldas buvo pakviesta Lietuvių bendruomenė ir „Dainos“ choras. Choras, jo dalis, vad. Justinui Ankuui pagiedojo „Marija, Marija“ ir „Apsaugok Aukščiausias“. Kitas giesmės angliškai, grojant vargonais Justinui Ankuui.

Pamoksle klebonas Grady išreiškė labai šiltą padėką lietuviams, dalyvavusiems Monsinjoro laidotuvėse ir šiose pamaldose. Pamaldose dalyvavo ir du ukrainiečių kunigai, kurie savo laikui irgi naudojo šia bažnyčia. Po pamaldų buvo visi pakviesti pusryčiams į parapijos salę. Salėje Monsinjoro Meaney anūkas Ray Travers padėjo A. Kramiliui už laidotuvių nuotraukas ir nekrologą Catholic Weekly. kor.

oooOooo

Dainos chore

Reguliaris repeticijas „Dainos“ choras pradėjo vasario 6d. Lietuvių Namuose. Laimingi dirigantai Birutė Aleknaite ir Justinas Ankus, kad susirinko

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųškime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškės Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvos Nepriklausomybės 80 metų sukaktyje vasario 15d. iškilmingos pamaldos Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Mūsų Parapijos choras, vadovaujamas Zitos Prašmutaitės, prie didžiųjų vargonų specialistė Rila Mačiulaitienė. Įeinant su procesija choras giedojo „Apsaugok Aukščiausias“, vėliau - „O Viešpatie parodyk kelią“ (muzika Klajūno, žodžiai Irenos Vakarnytės), „Palaimink Lietuvą nuo Kryžiaus“, „Tėve mūsų (kartu su visa bažnyčia), „Parveski Viešpatie“ (kompozicija Strolio) ir Mišias užbaigus - Lietuvos Himnas.

Sv. Mišias koncelebravo mūsų kun. prel. Pr. Daukny, kun. Juozas Petrauskas ir svečias iš Panevėžio kun. mons. Jonas Jodaitis, kunigu išbuvus Sibire 25 metus, praradęs stiprios sveikatos. Iškilmingoms šv. Mišioms zakristijonas Stasys Šiuškus paruošė smilkalus. Sv. Mišių Evangeliją solo giedojo kun. J. Petrauskas (Romoje baigęs Sv. Cecelijos muzikos konservatoriją). Sventei pamokslą paruošė tarė mūsų kun. prel. Pr. Daukny. Pamaldose dalyvavo su svečiais - Folklorinio ansamblio „Pynimėlis“ iš Panevėžio - iš viso 350.

Geelonge šv. Petro ir Povilo bažnyčioje pamaldos Lietuvos Nepriklausomybės 80 metų sukakčiai šv. Mišias vasario 15d. iš ryto 8.30 val. dalyvavo 35 asmenys. Sv. Mišias aukojo kun. prel. Pr. Daukny su svečiu iš Panevėžio mons. Jonu Jodaičiu. Ir iš lėto jis tarė pamokslą. Skaitymus atliko Stasė Lipsienė. Tikinčiųjų malda Juozas Gailius. Aukos priealtoriaus atnešė Stasys Sutas ir Irta Valodkienė. Sv. Mišias baigė visi giedodami Lietuvos Himną.

Po pamaldų pranešė, kad Alfred ligoninėje jau prie mirties lietuvaitė Audra Tarašiūnas-Embling. Tik antrą kartą nuvažiavus su daktarais surasta ir jai suteiktas Ligonių šv. Aliejų Sakramentas, nes jau nebeįstengė kalbėti.

Parapijos išlaikymui bendra suma paskirstymais aukojo: \$60 A. Gylienė, po \$50 D.M. Didžiai, J. Grigaitienė, S. Savickienė, J. Simutienė; \$40 Pr. Saulys, \$20 L. Didžienė. Visiems aukojusiems ir kartu prisiuntusiems „Tėviškės Aidų“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Daukny.

Benediktas Beržanskas šleistas iš Box Hill ligoninės į namus ir mirė vasario 9d. Giliame liūdesyje žmona Onutė, dukterys: Audronė, Irena, Nijolė-Loreta ir Danutė su šeimomis. Rožančius buvo kalbėtas Tobin koplyčioje Doncaster. Laidotuvių šv. Mišios Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje vasario 12d. ir palydėtas į Springvale kapinių krematoriumą. Teilsis Viešpaties Ramybėje.

Už a. ū. Benediktą Beržanską šv. Mišioms aukojo: V.G. Ališauskai, E.V. Čižauskai, M.S. Eimučiai, A.J. Jankevičiai, T. Jurgelaitienė, Gloria (toliau neišskaitoma), A. Kalvaitienė ir P. Mažylis, J.L. Kebliai, P. Lazutka, D. Lynikienė, E.E. Margan - Marganavičiai, J. Mikštas, J.A. Muceniekai, A.H. Petrauskai, L. Petrusėvičius, L.A. Ramanauskai, A.V. Sakalaukai,

E.M. Sidlauskai, S. Šiuškus, Pr. ir St. Svambariai, L. Tigan, Urbonavičius, K.M. Vaitkus ir J.M. Venckus.

Pelenų diena - Gavėnios pradžia - vasario 25d. Tą dieną visiems katalikams privalomas pasninkas ir visoje Gavėnioje Bažnyčia liepia katalikams susilaikyti nuo triukšmingų pasilinksminimų, o penktadieniais, kiek įmanoma, ir nuo mėsinių valgių susilaikyti; kviečia apmąstyti Kristaus kančią, dar labiau pasišvęsti geriems darbams, nuoširdžiai atlikti išpažintį.

Gyvojo Rožančiaus brolija kovo mėnesio intencija maldos: kad Sv. Kazimiero užtarymu lietuvių jaunimas aukotųsi Dievo ir tautos ypatingai tarnybai.

Aukos Australijos
Lietuvių Fondui

A. ū. Z. Kymantienei Geelonge mirus, vietoj gelių aukojo: po \$20 J. Manikauskas (580) ir A. ir S. Obeliūnai (1195); \$10 O. Šrederis (465).

A. ū. B. Beržanskui Melbourne mirus, vietoj gelių aukojo: \$20 J. Balčiūnas (2430), po \$10 J. ir R. Dagiai (70), A. Savickas (220), V. ir G. Ališauskai (1485), F. ir M. Sodačiai (385), A. Z. Muceniekai (205), A. ir J. Simkai (295) ir J. Vingrienė (510).

\$25 J. Sniras (545) - Vic. Valdybos vardu dėkoju už aukas.

V. Ališauskas
AL Fondo išdininkas

Aukos Geelongo
Lietuvių Namų
statybai iki vasario
12d.

\$1000 (CAN) Kanados Lietuvių Fondas, \$452.86 „Vytiš“ sporto klubas, \$300 V. ir J. Sliteriai, \$200 „Dainos Sambūris“. Po \$100 A.&V. Ročiai, P. Šiaučiūnas, L. Petrusėvičius; \$60 G.&B. Kymantai, \$50 (US) S. Slavickas. Po \$50 M. Kymantas, M. Prašmutienė, K.&I. Bagdonai, P. Andrijaitis, I. O'Dwyer; \$30 Z. Prašmutaitė, \$25 Skimbirauskai. Po \$20 J. Vaičiulis, J. Bruožis, Ant. Andrikonis, Alfa Andrikonis, Alfa Dilba, J. Petraitis, V. Radzevičius, P. Stanwix, E.V. Stuikevičiai, GLB Moterų Draugija, M. Andrikonienė, A. Jomantas, S.&J. Lipšiai, A.&P. Scano, J.&K. Starinskai, P. Saulys, S. Sutas, G.&S. Valaičiai. Po \$10 M. Davalga, M.&V. Bindokas, A. Jančiauskienė, A. Mykolaitienė, I. Norvydienė, P. Papreckas, G. Pranauskai, B. Prašmutaitė; po \$5 V. Aukštiejus, K.&S. Ellis.

Sirdingas aciū visiems aukotojams.

S. Sutas
Pirmininkas

Mirus mūsų mielam bendradarbiui

A. † A. Benediktui Beržanskui,

netekties valandoje širdingai užjaučiame Jo mylimą žmoną Oną, dukteris Audronę, Ireną, Loretą ir Danutę bei visus artimuosius. Tegul Jis ramiai ilsisi Aukščiausiojo prieglobstyje. Melbourne Liet. Katalikų Parapijos Taryba

A. † A. Benediktui Beržanskui

mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir netekimo liūdesiu dalinamės su jo mylima žmona Onute, dukterimis, jų šeimomis ir artimaisiais. Amžiną ramybę ir poilsį suteik Mirusiam, Viešpatie. H. ir Alb. Petrauskai
Lydija Petrusėvičienė
V. ir A. Baltrukoniai
Irena Vilkišienė
A. ir V. Ramoškiai

Staiga mirus

A. † A. Napoleonui Masiuliui,

giliai užjaučiame Jo mylimą šeimą netekimo skausme: žmoną Lidiją, dukrą Nemirą, žentą John, anūkelę Aureliją ir visus artimuosius. Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų Draugija Adelaidės Ateitininkai „Nemuno Dukros“

Kaziuko Muge

Melbourno Skautų Džiugo Tuntas iškilmingai švenčia Lietuvių Skautų Sąjungos dangiškojo Globėjo Sv. Kazimiero šventę. Uniformuotas Tuntas su vėliava dalyvauja šv. Mišiose Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje kovo 1d. sekmadienį 11 val.

Kaziuko Tradicinė Muge Melbourne Lietuvių Namuose, grįžus iš bažnyčios. Kviečiame visus apsilankyti ir įsigyti skanių kepsnių. Bus ir loterija. O kas

dar galite, tai iš ryto paremkite savo kepsniais ir loterijos faiztais, atvežtant į Lietuvių Namus. Būsime visi broliškai-seseriškai dėkingi už paramą mūsų jaunimo skautų veiklai. LSS Melbourno Džiugo Tuntas

Sydnėjuje

A. † A. Marija Zinkienė
1921-05-29 - 1998-01-24

Velionė gimė Raseiniuose Marijonos ir Juozo Poleskių šeimoje. Lankė gimnaziją Klaipėdoje, ir vokiečiams okupavus šią sritį persikėlė į Kauną.

Dirbdama Kaune, susipažįsta Joną Zinkų ir 1941 metais sukuria šeimą. Arteįtant raudoniesiems okupantams iš rytų jauna šeima savo sukaltu laiveliu-plaustu išplaukė Nemunu į vakarus. 1944 metų rugpiūčio mėn. atvyko į Suhl miestą Turingijoje ir čia įsidarbino fabrike. Po karo iš Seeligenstad pabėgėlių stovyklos 1949 metais su mažamete dukrele Ramune laivu „Castelbianco“ išplaukė į Australiją. Atvykę į Sydnėjų įsikūrė Picnic Point priemiestyje. Prasidėjo normalus šeimos gyvenimas. Gimsta antra dukra Rasa.

Augo dukros šioje gražioje lietuviškoje šeimoje, baigė mokslus, sukūrė šeimą. Bendruomenėje pasižymėjusios gražia lietuvių kalba ir veiklumu. Vyras Jonas darbštus pareigingas skautas, bendruomenės veikloje nepamainomas žmogus. Marija jo darbų palydovė talkininkė. Zinkų šeima nuolatine lietuvišką pamaldų lankytoja. Visur, kur tik reikalinga pagalba

bendruomenėje, Zinkų šeima savo patirtimi ir sugebėjimu talkininkauja.

Po gedulingų mišių sausio 29d., kurias atlaikė australų klebonas kun. Norman Grady, iš St. Joachim's bažnyčios velionės palaikai buvo palydėti į Rookwood krematoriumą. Į laidotuves velionės palydėti į Amžinybę atsilankė apie 150 sidnėjiškių. Giedojo „Dainos“ choro choristai, vargonais palydėjo A. Kramilius ir prie karsto atgiedojo „Libera“ lietuviškai.

Krematoriume su velione Marija atsiveikino draugė Lidija Juragenė. Velionės Marijos gyvenimo brožus jautriai perdavė poetas Juozas Almis Juragis. ALB Sydney Apylinkės valdybos vardu kalbėjo A. Kramilius.

Seimos vardu laidotuvių dalyviams padėjo dukra Dr. Ramunė ir pakvietė ant šermenų pietų į Lietuvių Klubą visus dalyvavusius laidotuvėse. Laidotuvės užbaigtos Tautos Himnu.

Liūdesyje liko vyras Jonas, dukros Ramunė ir Rasa su šeimomis. Lietuvoje dar dvi seserys Ona ir Antanina. Seimoje liko tuščia vieta prie Kūčių stalo ir kiekvienam gyvenimo žingsnyje. Pasigesime ir mes, kurie pažinojome Mariją. Lai Aukščiausias suteikia Tau gausių malonių už Tavo gerus darbus šioje žemėje. Toli nuo gimtųjų Raseinių Išsėkis Ramybėje. AVK

Geelongo „Gegutė“ pradeda šokti

Nuo praeitų metų vasario pabaigos, jau praslinko metai, o po gerų atostogų laikas pradėti mokintis tautinius šokius.

S.m. pabaigoje tarp gruodžio 27-31d. Geelonge įvyksta Lietuvių Dienos, kur iš įvairių lietuvių apylinkių tautiečiai kelias į Geelongą tautiniam, kultūriniam bei sportiniam atsigalviniui.

Geelongo tautinių šokių grupė „Gegutė“ yra pakviesti į atidarymą ir tautinių šokių šventę. Lietuvių Dienos Geelonge pirmą kartą, kuriam vadovauja Kajatanas Starinskas, tai veteranas iš pirmosios tautinių šokių grupės Geelonge.

Kadangi šventė bus Geelonge, tai neturėtų būti sunkumų ne vyresnio amžiaus tautiečiams bei mokyklinio amžiaus vaikams.

Maloniai kviečiu visus, norinčius šokti, prisidėti ir padidinti

šokėjų eiles šekanciai:

Mažųjų grupė - mokyklinis amžius iki 10 metų.

Jaunimas nuo 11 iki 18 metų.
Vyresniųjų grupė nuo 19 iki 50+.
Pensininkų - veteranų 50 ir kol tik sugeba pasivaikščiojimo šokį.

Norinčius dalyvauti šokiuose, kviečiu atvykti į pirmą pasitarimą - susipažinimą š.m. kovo 8d., 2:30 val. p.p. Pettitt Park Hall, Beauford Ave., Bell Post Hill.

Laukiu visų: vaikų, jaunimėlio ir vyresniųjų, nes po metinių atostogų man bus džiugu susitikti ir pabendrauti. Negalinčius atvykti į pasitarimą, prašau skambinti vakarais 5222 1205.

Geelong'o tautinių šokių grupės „Gegutė“ vadovė ir „Choreographer“

Birutė Liebich

Atnaujintas vyndarių pastatas

Vyno pramonės pradininkas B.Karazija nebeatpažintų taip atnaujinto savo įmonės pastato. Autoriaus nuotr.

Tautvydas Kontrimavičius

Akinė bendrovė „Anykščių vynos“ baigė daugiau kaip 1 mln. 700 tūkst. litų kainavusią rekonstrukciją ir vėl pradėjo naudoti seniausią išlikusį pastatą, kuriame Balyš Karazija gamino Anykščius išgarsinusį vyną.

Prieš pat 1930 metus tuometinio verslininko statytas mūrinis tinkuotas vieno aukšto pastatas su bokšteliu keletą dešimtmečių buvo vienas pagrindinių gamybinių „Anykščių vyno“ statinių. Čia buvo raugiamas ir laikomas vynos, paskui ilgą laiką stovėjo pagrindinė gėrimų pilstymo linija.

Bendrovės teritorijoje pastačius naujesnių pastatų, vaisių vyno pramonės pradininką menančios patalpos pastarąjį dešimtmetį stovėjo apleistos ir net pradėjo griūti.

Bendrovės technikos direktorius Albertas Mikulėnas „Lietuvos rytui“ sakė, jog istorinio pastato atgimimą lėmė ir sentimentai praeičiai, ir ekonominiai skaičiavimai. Išverstas kone metro storio sienas ir toje vietoje statyti naują gamybinių pastatų suvenyrinių gėrimų cechui pasirodė brangiau nei moderniai atkurti prieškarinio pastato.

Nors kultūros paveldo sergėtojais primygtinai ir nereikalavo, rekonstruojant išliko senojo B.Karazijos pastato išvaizda,

lauko ir vidaus apdailoje vyrauja balta spalva. Pastato lauko sienos buvo pašildintos ir padengtos apsaugota nuo korozijos metalo danga. Vidurėje sumontuota automatinė šildymo bei gaisro gesinimo įranga.

Apdailai buvo panaudotos naujausios interjero medžiagos, todėl šiuo metu seniausios vyndarių patalpos atrodo moderniausios.

Čia dabar pirmiausia bus vedami pirmieji svečiai. Vienas pirmųjų atgimusį cechą pamatė naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus.

Senajame B.Karazijos pastate, „Anykščių vyno“ bendrovės teritorijoje, įsikūrė tarsi maža savarankiška suvenyrinių gėrimų įmonė. Čia įvairaus dydžio rezervuaruose bus saugomi gėrimai, pilstomi į nestandartinius nuo 50 mililitrų iki 1 litro talpos butelius.

Rankiniu būdu per dieną išpilstoma iki 1 tūkst. litrų gėrimų. o sumontavus numatytą liniją - iki 5 tūkst. litrų. „L.R.“

PADEKA

Tautinių šokių ansambliui „Gintaras“, kuris ruošiasi dalyvauti Dainų ir Šokių šventėje Lietuvoje, nuoširdžiai dėkoja už aukas:

Liet. Kat. Moterų D-ja - \$2000,
Soc. Globos Moterų D-ja - \$500, „Talka“ - \$500.

Kiekvieno paukščio sava giesmė

„Ne žemės derlumui, ne drabužių skirtingumu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilių tvirtumu gyvuoja tautos, bet daugiausia išlaikydamos ir vartodamos savo kalbą... Sunaikink ją - sunaikinsi santaiką, vienybę ir gerovę. Sunaikink ją - užtemdysi saulę danguje, sumaišysi pasaulio tvarką, atimsi gyvybę ir garbę“, - rašė M.Daukša „Postilės“ prakalboje.

Danutė Marcinkevičienė

Kiekvienos tautos gyvasties pagrindas yra jos žemė, kalba, istorija, kultūra, papročiai. Tiesa, yra tautų, kurios neturi savo žemės, valstybės, bet turi kalbą, papročius (čigonai) arba atvirkščiai - yra valstybė, tauta, bet kalba svetimomis kalbomis, pavyzdžiui, šveicarai kalba net keturiomis kalbomis, tačiau tokių atvejų pasaulyje nedaug.

Dr. A.Kerpauskas („Kauno diena“ Nr. 2) teigia, kad „nacionalinių kalbų likimas pasidarė problematiškas“, kad kalbų įvairovė trukdo bendrauti, prekiauti, pasirašyti sutartis, kad visų kalbų išmokti neįmanoma, todėl kviečia pamąstyti ar nereikėtų vienos - pasaulio kalbos. Autorius primena, kad Jungtinių Tautų Organizacijos oficialios kalbos - anglų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų, o kitos tautos, anot autoriaus, diskriminuojamos. To nebūtų, jeigu turėtume vieną bendrą pasaulio kalbą.

Neįsivaizduoju, kuri kalba galėtų tapti ta išrinktąja, kas galėtų nustatyti, kad būtų ši kalba geriausia, gražiausia, o ja bendrauti visam pasauliui būtų ypač patogiu. Pasaulinio referendumo metu tokia kalba būtų pripažinta kinų kalba, nes ja kalba daugiausia žmonių. Kąžin ar tokiu sprendimu būtų patenkinti kitų šalių žmonės? Atsibundi rytą ir sužinai, kad nuo šiandien pasaulio (ir tavo) kalba - kinų. Visai „džiugu“. Griebti vadovėlių ir mokais, bet... Na, sakykim, kad išrinktąja tampa rusų kalba. Tada sumaištis kitose valstybėse. Tokio reiškinio iš viso negali būti: nei susitarimu, nei

referendumais kalbų karalienės neišrinksim. Čia ne pasaulio gražuolių rinkimai. Jeigu būtų bandoma tai padaryti prievarta, manyčiau, kad kiltų karai, įsižeibtų neapykanta. Tai būtų tas pats kaip musulmonus priversti pripažinti katalikybę arba atvirkščiai. Tačiau visai įtikėtina, kad pasaulio kalbų karalienė galėtų tapti esperanto kalba. Ji labai paprasta, nesunku išmokti. Be to, nebūtų nuskriausta nė viena tauta, nebūtų pažeminta, atimant iš jos brangiausią turtą - tėvų ir protėvių kalbą. Sunkumų būtų tik tose šalyse, kurių skirtingas alfabetas. Dr. A.Kerpauskas teigia, kad bendravimas šia kalba „pasirodė esąs nepatogus, todėl ji nepripigo“.

Taigi, jeigu nepripigo ši kalba, neprigis ir kitos. Apie bendrą pasaulio kalbą nėra ko net svajoti. Be to, ir nereikia. Puikiausiai galima bendrauti įvairiomis kalbomis. Kaip dabar žmonės susikalba, taip ir visada susikalbės, bendraus, prekiaus.

Tauta be savo kalbos, istorijos, tradicijų yra ne atskira tauta, o tik niekuo nepasižyminti dalelė pasaulio žmonijos vandenyne. Nereikia tokių nežymių, niekam neįdomių šapelių. Tegul išlieka pasaulio kalbų margumynas, tegul visas tautos didžiuojasi didžiausiais savo turtais - papročiais, tradicijomis, kultūra. O visa tai tegul išreiškia savo nepakartojama kalba. Kam tas vienydomumas, jis nusibodęs. Nemėgstam jo nei gamtoje, ne butyje, nei spalvingame gyvenime. Kiekvienas paukštis privalo turėti tik jam būdingas plunksnas ir balsą.

„Kauno Diena“

SEPTYNŠAKĖ

Vatikane buvo paminėtos Izraelio valstybės atsikūrimo penkiasdesimtosios metinės. Šia proga, dalyvaujant Popiežinės religinių santykių su judaizmu komisijos pirmininkui kardinolui Edward Cassidy, Vatikano santykių su valstybėmis sekretoriui arkivyskupui Jean-Louis Tauran, Izraelio valstybės atstovams ir Romos žydų bendruomenės

nariams, Vatikano soduose buvo uždegtas vadinamasis Chanuka žibintas.

Chanuka tai septynšakė žvakidė arba aliejinis žibintas, jau daugiau du tūkstančius metų esantis žydų tautinio sąmoningumo simboliu. Tuo pačiu Chanuka vardu vadinama šventė mena antrajame šimtetyje prieš Kristų įvykusią žydų tautos kovą prieš Sirijos valdovo Antiocho IV-ojo Epifano bandymus priversti žydus atsisakyti savo tikėjimo. Žydų padavimas sako, kad Judas Makabiejus išniekintoje Jeruzalės šventykloje radęs septynšakį žibintą. Paprastai jo aliejaus atsargos užtenka vienai dienai, bet žibintas stebuklingai degęs net 8 dienas. Dėl to ir dabar žydai Chanuka šventę švenčia 8 dienas. Anuo metu Makabiejų iškovota žydų religinė ir tautinė laisvė ilgai netvėrė. Greit Izraelis tapo Romos imperijos dalimi. Galiausiai 70 metais po Kristaus imperatoriaus Tito legionieriai sugriovė Jeruzalę ir jos šventyklą, ištrėmė didelę žydų tautos dalį, o taip at pagrobė septynšakį žibintą - chanuką.

LRTV

Žurnalistai nukenčia

(Atkelta iš 5-to psl.)

Per pastaruosius 10 metų, - sakoma žurnalistų asociacijos raporte, - daugiau kaip 600 žurnalistų buvo nužudyti. Visuose kontinentuose visi politiniai režimai stengiasi nuldinti nepriklausomą mintį. Ir nemaža atvejų, kai fizinis susidorojimas su žurnalistais tampa priemone amžinai užgnaužiančia profesinės etikos principais besivadovaujančių žurnalistų balsą.

Vatikano Radijas